

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Lausunto

25.5.2020

Asia: HE 78/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyys-turvalakiin covid-19-epidemian vuoksi annetun lain muuttamisesta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y. kiittää mahdollisuudesta lausuntoon ja esittää seuraavat huomiot:

MTK pitää hyvänä, että työvoiman saantia edistetään monilla keinoin ja näkee molemmissa esityksissä hyvää, vaikka niiden merkitys esitetyssä muodossa jääneekin pieneksi. MTK esitti muutoksia jo aie-massa STM kuulemisessa 15.5, ne eivät kuitenkaan silloin johtaneet täydennyksiin hallituksen esityk-sessä. Viimeisen kymmenen päivän aikana tarve työvoiman rekrytoinnissa edistävillä muutoksilla on kasvanut, koska kausityövoiman saannissa tulee olemaa kesäkuun aikana suuria haasteita.

Tulevan keruukauden aikana tulee tarvetta akuuteille lyhyille työsuhteille. Kausityöntekijöiden määrä pitäisi noin viisinkertaistaa toukokuun lopun arviolta 4000sta kesäkuun lopun 20000:een työntekijään.

Työsuhteita tuleeikin olemaan monenpituisia ja etenkin keruuaikana myös lyhyitä. MTK esittää tästä syystä, että liikkuvuusavustukselta poistetaan määräaikaisesti työsuhteen vähimmäiskesto.

Suojaosan korotuksen merkitys jäänee pieneksi. MTK huomauttaa, että tilat haluavat etenkin palkata henkilöitä, jotka tekevät töitä täysipäiväisesti ja mieluiten koko kauden. Tästä syystä suojaosan korot-tamista tehokkaampi keino olisi se, että työttömyysetuutta maksetaan maaseudun kausityöhön työl-listyneille työsuhteen alkamisen jälkeen kuukauden ajan ilman, että kyseisellä ajalla maksettu palkka vaikuttaa päivärahaan vähentävästi. Tällöin maatalouden kausityöstä saatavaa tuloa ei lainkaan huo-mioitaisi työttömyysetuuden maksamisessa. Esityksen vaihtoehtojen arvioinnissa (5.1) tämä kuitenkin torjuttiin, mm siitä syystä, että tämä merkitsisi mm. viranomaisille lisäselvitystarpeita.

MTK nostaa esille, että ylläesitetty selvitys viranomaisille voitaisiin tehdä hyvin pienellä byrokratialla, ilmoitukseen perustuen. Kuten esityksestä käy ilmi tämän kaltaisia mal-leja on otettu monissa EU maissa käyttöön ja olisi varmasti myös Suomessa käyttöön-otettavissa.

MTK huomauttaa myös, että nuorten ja opiskelijoiden palkkaamisen tarvittaisiin mää-räaikainen työkalu. Tämä toteutuisi ottamalla määräaikaisesti käyttöön palkkatuki myös nuorille ja opiskelijoille sekä kotiutuville varusmiehille. Tässä nuorisopalkkatuessa ei olisi edeltävää työttömyysvaatimusta ja se kohdennettaisiin työntekijälle, ettei jär-jestelmää tarvitsisi notifioida.

Tiivistettynä MTK pitää hyvänä, että hallitus tekee esityksiä kotimaisen kausityövoiman saatavuuden parantamiseksi. Valitettavasti esitykset ovat jäämässä vaikutuksiltaan pieniksi ja näillä kotimaisen työvoiman riittävä saaminen tulee olemaan vaikeaa.

MTK huomauttaa myös, että ulkomaisen kausityövoiman kiintiöistä tulee nopeasti luopua. Ulkomailta näyttäisi joka tapauksessa olevan vaikea tänä vuonna saapua Suomeen kausitöihin.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto r.y.

Marko Mäki-Hakola
Elinkeinojohtaja